

POSTANOWIENIE

Dnia 21 września 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Oktawian Nawrot

w sprawie z powództwa P. D. S.A. w L.
przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki
z udziałem P. O. S.A. w R. i A. W.
o wstrzymanie dostarczania energii elektrycznej
na posiedzeniu niejawnym w dniu 21 września 2021 r. w Izbie Kontroli
Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych
na skutek skargi kasacyjnej P. O. S.A. w R. od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z
dnia 10 września 2020 r., sygn. akt VII AGa (...)

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od P.O. S.A. z siedzibą w R.
na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 360
(trzysta sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Decyzją z 26 lipca 2016 r., wydaną na podstawie art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (dalej: PE) w związku z art. 30 ust. 1 PE oraz na podstawie art. 104 k.p.a., po rozpatrzeniu wniosku A. W. z 16 lutego 2009 r. w sprawie nieuzasadnionego wstrzymania dostarczania energii elektrycznej do nieruchomości zlokalizowanej w miejscowości B., ul. (...), Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (dalej również: Prezes URE) stwierdził, że wstrzymanie dostarczania energii elektrycznej do wymienionej nieruchomości było nieuzasadnione.

Odwołanie od tej decyzji wywiodła P. D. S.A. z siedzibą w L., zaskarżając decyzję w całości. Wyrokiem z 8 października 2018 r., XVII AmE (...), Sąd Okręgowy w W. – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów oddalił odwołanie i zasądził od P. D. S.A. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 1 440 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd I instancji wydał zaskarżone rozstrzygnięcie w oparciu o następujące ustalenia i rozważania prawne: 12 listopada 2001 r., pomiędzy A. W. a Zakładem E. S.A. z siedzibą w W. (obecnie P. O. S.A. z siedzibą w R.), zawarta została umowa sprzedaży energii elektrycznej do nieruchomości zlokalizowanej w miejscowości B., gmina L., przy ul. (...). W następstwie zawarcia tej umowy, do wskazanej nieruchomości podłączono licznik energii elektrycznej.

Pismem z 22 października 2008 r. A. W. wystąpił do Rejonu Energetycznego w O. z prośbą o sprawdzenie laboratoryjne licznika na nieruchomości przy ul. (...) w miejscowości B., z uwagi na zbyt duże wskazania licznika. W następstwie kontroli przeprowadzonej przez P. D. sp. z o.o. – Rejon Energetyczny O., dokonano demontażu licznika energii elektrycznej i zainstalowano nowy licznik. Badania laboratoryjne zdemontowanego licznika wykazały nieprawidłowości w jego działaniu.

A. W. nie uregulował należności za energię elektryczną, wynikających z faktur wystawionych na podstawie umowy sprzedaży energii, tj. z faktury (...)/2008 oraz (...)/2007 z terminami płatności wyznaczonymi na 15 stycznia 2009 r. i 15 stycznia 2008 r. Kwestionował on bowiem istnienie należności z obu wymienionych faktur z uwagi na zawyżone wskazania uszkodzonego licznika prądu i nieuwzględnienie przy rozliczeniach prowadzonych przez przedsiębiorstwo obrotu przysługującego zainteresowanemu deputatu.

Dnia 27 stycznia 2009 r. doręczono A. W. wystosowane przez P. Z. S.A., wezwanie do zapłaty zaległych należności w terminie 14 dni, pod rygorem wstrzymania dostarczania energii elektrycznej lub wypowiedzenia umowy sprzedaży energii.

Dnia 9 lutego 2009 r. Biuro Obsługi Klienta O. wystawiło polecenie wstrzymania dostaw energii do nieruchomości A. W., co nastąpiło 12 lutego 2009 r.

Wnioskiem z 16 lutego 2009 r., sprecyzowanym w pismach z 4 i 31 marca 2009 r., A. W. wystąpił do Prezesa URE o wszczęcie postępowania administracyjnego w sprawie rozstrzygnięcia sporu, dotyczącego nieuzasadnionego wstrzymania przez P. Z. S.A. dostarczania energii elektrycznej do nieruchomości zlokalizowanej w miejscowości B. przy ul. (...).

Decyzją z 13 sierpnia 2009 r. (decyzja OWA Nr (...)/2009) Prezes URE stwierdził, że wstrzymanie 12 lutego 2009 r. dostarczania energii elektrycznej do nieruchomości położonej w miejscowości B. przy ul. (...) przez P.Z.S.A., nie było nieuzasadnione.

Na skutek odwołania, wniesionego od tej decyzji przez A. W., wyrokiem z 12 października 2010 r. Sąd Okręgowy w W. – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uchylił zaskarżoną decyzję, jako wydaną z rażącym naruszeniem prawa, uznając, że adresatem decyzji powinien być dystrybutor energii – P. D. Sp. z o.o., a nie jej sprzedawca P. Z.S.A.

Apelacja Prezesa URE od tego wyroku została oddalona przez Sąd Apelacyjny w [...]. wyrokiem z 8 września 2011 r. (VI ACa (...)).

Wskutek skargi kasacyjnej, wniesionej przez Prezesa URE, wyrokiem z 12 kwietnia 2013 r. (III SK 26/12) Sąd Najwyższy uchylił ww. wyrok Sądu Apelacyjnego wraz z poprzedzającym go wyrokiem Sądu Okręgowego w W. i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji. Sąd Najwyższy przesądził, że w sprawie o nieuzasadnione wstrzymanie dostarczania energii status strony przysługuje zarówno przedsiębiorstwu obrotu (wobec którego odbiorca ma zaległość), jak i przedsiębiorstwu dystrybucji (które wstrzymuje i wznawia dostarczanie energii).

Prawomocnym wyrokiem z 6 listopada 2013 r. (XVII AmE (...)), na skutek ponownego rozpoznania sprawy, Sąd Okręgowy w W. – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uchylił zaskarżoną decyzję Prezesa URE z 13 sierpnia 2009 r. W ocenie Sądu, skoro A. W. od początku postępowania administracyjnego kwestionował istnienie wobec sprzedawcy energii elektrycznej długu za energię odebraną w 2008 r. (w tym należności Sprzedawcy wskazanych w wezwaniu do zapłaty z 23 stycznia 2009 r.), a zostało już wszczęte postępowanie administracyjne i w jego trakcie okazało się, że sporne jest istnienie zadłużenia,

to zachodziła konieczność rozstrzygnięcia zagadnienia wstępnego, czy z powołanego wyżej tytułu odbiorca energii jest dłużnikiem sprzedawcy. Sąd Okręgowy wskazał, że jest to zagadnienie ze sfery stosunków cywilno-prawnych, podlegające kompetencji sądu powszechnego, zatem Prezes URE powinien był zawiesić postępowanie, na podstawie art. 97 § 1 pkt 4 k.p.a., do czasu rozstrzygnięcia tego zagadnienia przez sąd powszechny. Według sądu, po zawieszeniu postępowania, Prezes, działając zgodnie z art. 100 § 1 k.p.a., miał do wyboru albo wystąpić samodzielnie do sądu o rozstrzygnięcie zagadnienia wstępnego, albo wezwać jedną ze stron do wystąpienia o to w wyznaczonym terminie, chyba że strona wykazałaby, że już zwróciła się w tej sprawie do właściwego sądu.

Sporne należności, wynikające z faktur VAT nr (...)/2008 oraz nr (...)/2007, były dochodzone przez P.Z. S.A. w postępowaniu toczącym się przed Sądem Rejonowym w O..

W nakazie zapłaty z 24 września 2010 r. (I Nc (...)) Sąd Rejonowy uwzględnił żądanie powoda, jednak pozwany A. W. wniósł od tego nakazu sprzeciw i sprawa toczyła się w dalszym ciągu pod sygn. akt I Cupr- (...).

Pismem z 18 lutego 2011 r. P.Z. S.A. cofnął pozew w tej sprawie i jednocześnie zrzekł się roszczenia. W uzasadnieniu swej decyzji procesowej powód powołał się na prawomocne oddalenie powództwa P. D. S.A. przeciwko A. W. z tytułu nielegalnego poboru energii (wyrok Sądu Rejonowego w O. z 26 maja 2010 r., I Cupr- (...)), którego następstwem było wystąpienie przez powoda do P. D. S.A. w W. o dokonanie korekty wskazań licznika energii elektrycznej A. W.. Następnie, w wyniku dokonanej przez powoda korekty rozliczenia, wystawił on fakturę korygującą VAT nr (...)/2011, z której wynikała nadpłata należna pozwanemu A. W., co stanowiło podstawę do cofnięcia pozwu i zrzeczenia się roszczenia przez powoda w sprawie I Cupr- (...), a w konsekwencji do umorzenia postępowania w tej sprawie przez Sąd.

Wobec uchylecia decyzji z 13 sierpnia 2009 r., konieczne stało się ponowne rozpoznanie przez Prezesa URE wniosku A. W. z 16 lutego 2009 r. W decyzji z 26 lipca 2016 r. Prezes orzekł, że wstrzymanie dostarczania energii elektrycznej do nieruchomości wnioskodawcy było nieuzasadnione.

Sąd I instancji uznał, że odwołanie podlegało oddaleniu.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód, zaskarżając go w całości i zarzucając naruszenie prawa materialnego, tj. art. 6 ust. 3a PE w brzmieniu na dzień 12 lutego 2009 r. poprzez jego niezastosowanie wyrażające się w stwierdzeniu, że w dacie wstrzymania dostarczania energii po stronie zainteresowanego A. W. nie istniało zadłużenie względem P. O. S.A., podczas gdy w niniejszej sprawie brak jest podstaw do wysuwania tego typu wniosków. Powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez m.in. uwzględnienie odwołania w całości.

Zainteresowany P. O. S.A. przyłączył się do stanowiska zawartego w apelacji powoda.

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z 20 września 2020 r. oddalił apelację powoda jako bezzasadną oraz zasądził od P. D. S.A. w L. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 540 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym. W uzasadnieniu wyroku Sąd Apelacyjny w (...) wskazał, że Sąd I instancji poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, które Sąd Apelacyjny podziela i uznaje za swoje.

Ponadto, Sąd Apelacyjny podkreślił, że Sąd I instancji prawidłowo zastosował przepis art. 6 ust. 3a PE w brzmieniu obowiązującym w dacie wstrzymania dostaw energii do nieruchomości, czyli 12 lutego 2009 r. – przepis ten stanowił, że przedsiębiorstwo energetyczne może wstrzymać dostarczanie paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła w przypadku, gdy odbiorca zwlekał z zapłatą za pobrane paliwo gazowe, energię elektryczną lub ciepło albo świadczone usługi co najmniej miesiąc po upływie terminu płatności, pomimo uprzedniego powiadomienia na piśmie o zamiarze wypowiedzenia umowy i wyznaczenia dodatkowego, dwutygodniowego terminu do zapłaty zaległych i bieżących należności. Sąd Apelacyjny wyjaśnił, że przepis powyższy, jak również obecnie obowiązujący art. 6b PE wyznacza minimalny zakres ochrony dla odbiorcy paliw i energii przed wstrzymaniem dostaw i równocześnie zakres uprawnienia przedsiębiorstwa energetycznego do dokonania legalnego wstrzymania oraz, że przepisy PE stanowią zamknięty katalog przyczyn, których wystąpienie daje

uprawnienie do wstrzymania dostaw energii elektrycznej, a także iż przepisy te należy interpretować bez dokonywania wykładni rozszerzającej.

Sąd Apelacyjny w pełni podzielił pogląd Sądu I instancji, że z przedstawionych przepisów wynika jednoznacznie, że do stwierdzenia zasadności wstrzymania dostarczania energii elektrycznej niezbędne jest istnienie po stronie odbiorcy długu z tytułu zapłaty za dostarczoną energię co najmniej miesiąc po upływie terminu płatności, jak również wyczerpanie przez przedsiębiorstwo energetyczne określonej procedury, która powinna poprzedzać wstrzymanie dostarczania energii. Sąd Apelacyjny wskazał, że odbiorca musi więc pozostawać w zwłoce z zapłatą należności i należy mieć przy tym na względzie stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 11 października 1977 r., II CR 319/77: „Zwłoka [...] nie może mieć miejsca, jeżeli pozostaje sporna co do wysokości, suma wierzytelności”. Sąd Apelacyjny podniósł, że w niniejszym przypadku w chwili wstrzymania dostaw należność zainteresowanego A. W. za energię była sporna, zaś skutek procesów sądowych okazało się, że zadłużenie nie istniało (istniała bowiem nadpłata) i z tego względu P. O. S.A. cofnął powództwo w stosunku do A. W. ze zrzeczeniem się roszczenia.

W uzasadnieniu wyroku z 10 września 2020 r. Sąd Apelacyjny w (...) wskazał, że okolicznością istotną jest również, iż prawomocnym wyrokiem z 9 października 2018 r. Sąd Okręgowy – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów prawomocnie oddalił odwołanie P. O. S.A. od tej samej decyzji, która jest przedmiotem odwołania P. D. S.A. w sprawie. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, Sąd rozstrzygający sprawę o sygn. akt XVII AmR (...), zasadnie uznał, że skoro od początku postępowania administracyjnego toczącego się z wniosku A. W. z 16 lutego 2009 r., ten ostatni konsekwentnie kwestionował istnienie długu wobec sprzedawcy energii za energię elektryczną odebraną w 2008 r., w tym także należności objętych wezwaniem do zapłaty z 23 stycznia 2009 r., których nieuregulowanie doprowadziło do wstrzymania 12 lutego 2009 r. dostarczania energii, to rozstrzygnięcie sporu o ustalenie, czy wstrzymanie dostarczania energii było nieuzasadnione, wymagało uwzględnienia przez Prezesa URE przesłanki istnienia po stronie odbiorcy energii elektrycznej długu wobec sprzedawcy tej energii.

Sąd Apelacyjny podkreślił także, że na dzień wydania zaskarżonej decyzji (26 lipca 2016 r.) w sprawie, problem istnienia długu został już wyjaśniony, zasadnie więc Sąd I instancji uznał, że nie istniała przesłanka zawieszenia przez Prezesa URE postępowania administracyjnego, na podstawie art. 97 § 1 pkt 4 k.p.a., z uwagi na potrzebę uprzedniego rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego przez sąd – z materiału dowodowego sprawy wynika bowiem, że w czasie dokonania wstrzymania dostarczania energii do nieruchomości A. W., jego zadłużenie wobec P.Z. S.A. nie istniało.

W uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego z 10 września 2020 r. wskazano, że uznać należy, iż jeżeli w dacie wstrzymania dostarczania energii po stronie zainteresowanego A. W. nie istniało zadłużenie względem P. O. S.A. z tytułu dostarczonej energii elektrycznej, to w świetle przepisów prawa energetycznego, wstrzymanie dostarczania energii do nieruchomości A. W. do 12 lutego 2009 r. było nieuzasadnione.

Sąd Apelacyjny stwierdził, że należy mieć również na względzie okoliczność, iż generalnie w sprawach z zakresu regulacji nie obowiązuje zasada wyartykułowana w art. 316 § 1 k.p.c. dotycząca orzekania według stanu rzeczy z chwili zamknięcia rozprawy, lecz oceny prawidłowości i legalności decyzji dokonuje się według stanu rzeczy z chwili jej wydania, a w sprawie niniejszej w dacie wydawania decyzji organ posiadał informację, że w dacie wstrzymania dostaw energii nie istniało zadłużenie po stronie A. W., które uprawniałoby przedsiębiorstwa energetyczne (sprzedawcę oraz dystrybutora) do wstrzymania dostaw energii do nieruchomości odbiorcy.

P. O. S.A. (dalej również: skarżący) wniósł skargę kasacyjną od powyższego wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z 10 września 2020 r., zaskarżając go w całości.

Skarżący zarzucił naruszenie przepisów postępowania, ponieważ uchybienie to mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, a to art. 8 ust. 1 PE przez jego błędną wykładnię i ustalenie, że w sprawie spornej dotyczącej nieuzasadnionego wstrzymania dostarczania energii, wyłącznie miarodajne nie jest ustalenie czy powód, zgodnie z prawem, miał podstawy do obciążenia zainteresowanego A. W. należnościami za pobraną energię elektryczną oraz czy w chwili wstrzymania dostarczania energii elektrycznej ww. zainteresowany zwlekał z zapłatą za te

należności pomimo uprzedniego powiadomienia na piśmie o zamiarze wypowiedzenia umowy i wyznaczenia dodatkowego, dwutygodniowego terminu do zapłaty zaległych i bieżących należności.

P. O. S.A. wniósł o:

- 1) uchylenie zaskarżonego wyroku;
- 2) uchylenie poprzedzającego zaskarżony wyrok, wyroku sądu pierwszej instancji, a to wyroku Sądu Okręgowego w W. z 8 października 2018 r., XVII AmE (...), oddalającego odwołanie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu sądowi wraz z rozstrzygnięciem o kosztach postępowania kasacyjnego pośród całości kosztów procesu.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne w postaci tego czy w postępowaniu dotyczącym sprawy spornej dotyczącej nieuzasadnionego charakteru wstrzymania dostarczania energii, ze względu na jego zasadniczo kontrolny charakter, stan faktyczny sprawy należy oceniać według stanu faktycznego z dnia dokonania wstrzymania dostarczania energii czy też według stanu faktycznego istniejącego w dniu wydawania decyzji rozstrzygającej sprawę sporną.

W uzasadnieniu zagadnienia prawnego wskazano m.in., że w dotychczasowym dorobku orzeczniczym brak rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego zarysowanego powyżej, a z przepisu art. 8 ust. 1 PE można zdekodować normę o tym, że w zasadzie stanem relewantnym przy wydawaniu decyzji administracyjnej jest stan faktyczny z chwili wydawania tejże decyzji administracyjnej, przy czym „W sprawie nin. jest jednak inaczej i dana zasada nie powinna obowiązywać, stawający problem jest właśnie istotnym zagadnieniem prawnym, które do dzisiaj nie zostało rozstrzygnięte w orzecznictwie Sądu Najwyższego”.

Skarżący podniósł, że o tym czy wstrzymanie dostarczania energii było uzasadnione czy też było nieuzasadnione, decyduje to czy przy wstrzymywaniu dostarczania energii zaistniały przesłanki do takiego wstrzymania, a także, iż korekta rozliczeń dokonana po maju 2010 r. skutkująca wystąpieniem nadpłaty

jako późniejszej niż dzień wstrzymania dostarczania jest irrelevantna dla sprawy i nie może być podstawą orzekania.

Prezes URE w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniósł o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie oddalenie skargi kasacyjnej oraz w każdym z ww. rozstrzygnięć o zasądzenie od P. O. S.A. na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu przed Sądem Najwyższym, według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika przy tym z oceny czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 maja 2019 r., I NSK 87/18) skuteczne powołanie się na istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga łącznego wykazania następujących przesłanek:

– problem prawny powinien być sformułowany w sposób generalny i abstrakcyjny, oderwany od kontrowersji dotyczących ustaleń lub oceny dowodów, czyli nie może mieć charakteru kazuistycznego i służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej pewnych szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia (por. postanowienia Sądu Najwyższego z: 16 maja 2012 r., III CZP 14/12; 9 kwietnia 2015 r.,

V CSK 547/14; 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14; 12 marca 2018 r., III CSK 288/17; 24 kwietnia 2018 r., II CSK 752/17; 22 maja 2018 r., I CSK 23/18);

– problem prawny musi pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą tzn. mieć oparcie w podstawach faktycznych i prawnych zaskarżonego wyroku (por. postanowienia Sądu Najwyższego z: 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07; 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13; 24 września 2015 r., II PK 19/15; 24 października 2017 r., I CSK 599/17);

– sformułowaniu problemu powinno towarzyszyć precyzyjne wskazanie przepisu bądź przepisów prawa, który wzbudziły poważne wątpliwości (por. postanowienia Sądu Najwyższego z: 18 października 2011 r., III SK 25/11; 11 kwietnia 2012 r., III SK 41/11; 10 lipca 2014 r., II PK 257/13; 24 kwietnia 2018 r., IV CSK 552/17);

– problem prawny musi zostać poparty wyczerpującym wywodem jurydycznym, obejmującym omówienie różnych sposobów interpretacji danego przepisu prawa w świetle orzecznictwa lub piśmiennictwa, wskazanie pogłębionych argumentów za wariantem preferowanym przez skarżącego oraz przeciw wariantowi przyjętemu przez sąd drugiej instancji. Postawienie samych pytań jest niewystarczające dla przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z: 10 maja 2001 r., II CZ 35/01; 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; 23 sierpnia 2007 r., I UK 134/07; 20 września 2011 r., I PK 52/11; 5 czerwca 2013 r., III SK 54/12; 24 kwietnia 2018 r., IV CSK 550/17);

– przedstawiony problem prawny musi być „istotny”, czyli skarżący musi wykazać, że problem ma precedensowy i uniwersalny charakter, w tym znaczeniu, że jego rozstrzygnięcie stwarza realne i poważne trudności; którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Tak będzie w sytuacji, gdy problem nie został rozstrzygnięty przez orzecznictwo sądowe, a w szczególności jeśli Sąd Najwyższy nie wyraził jeszcze stanowiska na dany temat, a także wtedy, gdy istnieje już utrwalona linia orzecznicza, ale z uwagi na szczególne okoliczności wymaga zmiany – w tym drugim przypadku konieczność zmiany dotychczasowego stanowiska Sądu Najwyższego wymaga uzasadnienia (por. postanowienia Sądu Najwyższego z: 10 maja 2001 r., II CZ 35/01; 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01;

16 stycznia 2003 r., I PK 230/02; 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16; 16 maja 2018 r., II CSK 15/18).

Problem przedstawiony w skardze kasacyjnej powoda nie może być uznany za istotne zagadnienie prawne w wyżej wskazanym rozumieniu. Zagadnienie prawne, które powód sformułował nie ma cech określonych powyżej.

Problematyka wskazana przez skarżącego nie ma istotnego związku z rozstrzyganą sprawą, albowiem niezależnie od tego, który z poglądów przedstawionych w skardze kasacyjnej zostanie przyjęty, i tak wstrzymanie dostarczania energii elektrycznej w niniejszej sprawie było nieuzasadnione, gdyż zadłużenie po stronie odbiorcy nie istniało, a subiektywne przekonanie przedsiębiorstwa o jego istnieniu nie powoduje zmiany rzeczywistego stanu rzeczy.

Uzasadnienie zagadnienia prawnego zostało całkowicie oderwane od stanu faktycznego sprawy: „[...] Kwestia staje jasno: jeżeli następnego dnia po wstrzymaniu dostarczania energii w związku z brakiem zapłaty należności za pobraną energię odbiorca zapłaci daną należność to rozstrzygnięcie sprawy spornej na stanie faktycznym uwzględniającym zapłatę dokonaną po wstrzymaniu, traci sens. Oczywiście, że decyzja rozstrzygającą sprawę sporną dotyczącą nieuzasadnionego charakteru wstrzymania dostarczania energii wydawana według stanu faktycznego z dnia wydawania decyzji uwzględniającego zapłatę należności będącej podstawą wstrzymania po dokonaniu wstrzymania, może być wyłącznie taka, że wstrzymanie było nieuzasadnione. Zagadnienie prawne, nie przechodzące w orzecznictwie i w piśmiennictwie, domaga się wypowiedzi w temacie i rozstrzygnięcia ze strony Najważniejszej Instytucji Sądowej w Kraju – w postaci Sądu Najwyższego”. Niepodobna uznać, aby powyższy wywód miał oparcie w podstawach faktycznych i prawnych zaskarżonego wyroku. Wyjaśnienie tak przedstawionego problemu nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy.

Zgodnie z art. 6 ust. 3a PE (w brzmieniu obowiązującym do 10 września 2013 r.), przedsiębiorstwa energetyczne mogły wstrzymać dostarczanie paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła w przypadku, gdy odbiorca zwlekał z zapłatą za pobrane paliwo gazowe, energię elektryczną lub ciepło albo świadczone usługi co najmniej miesiąc po upływie terminu płatności, pomimo

uprzedniego powiadomienia na piśmie o zamiarze wypowiedzenia umowy i wyznaczenia dodatkowego, dwutygodniowego terminu do zapłaty zaległych i bieżących należności. Z treści ww. przepisu wynika, że wstrzymanie dostaw paliwa gazowego było dopuszczalne w razie koniunkcyjnego zaistnienia następujących warunków: 1) pozostawania przez odbiorcę w zwłoce (co oznacza świadome opóźnienie) w zapłacie należności za dostarczone paliwo co najmniej miesiąc po upływie terminu płatności; 2) powiadomienia odbiorcy na piśmie o skutkach nieuregulowania należności, tj. zamiarze wypowiedzenia umowy i możliwości wstrzymania dostaw paliwa; 3) wyznaczenia odbiorcy dodatkowego, dwutygodniowego terminu do zapłaty zaległych i bieżących należności. W orzecznictwie trafnie wskazano, że przepis art. 6 ust. 3a PE był przepisem bezwzględnie wiążącym i wyłączał możliwość wstrzymania dostaw energii na innych zasadach niż w nim określone (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 5 czerwca 2007 r., III SK 11/07).

Prezes URE, wydając na wniosek strony, na podstawie art. 8 ust. 1 PE, decyzję w sprawie nieuzasadnionego wstrzymania dostarczania energii elektrycznej ustala czy w danym przypadku zostały spełnione przesłanki do wstrzymania dostarczania energii elektrycznej. Gdyby konsekwentnie podążyć za rozumowaniem przedstawionym w skardze kasacyjnej, rzeczywiste istnienie zadłużenia nie miałoby żadnego znaczenia dla możliwości wstrzymania dostaw energii elektrycznej, wystarczyłoby subiektywne przekonanie przedsiębiorstwa energetycznego, że wstrzymanie dostarczania energii elektrycznej jest zasadne, a odbiorca, aby zapobiec wstrzymaniu dostarczania energii elektrycznej byłby zmuszony do zapłacenia spornej, wskazanej przez przedsiębiorstwo energetyczne kwoty. Przyjęcie tezy proponowanej przez skarżącego w praktyce prowadziłoby do sytuacji, w której wstrzymanie dostarczania energii elektrycznej byłoby zasadne, niezależnie od tego czy po stronie odbiorcy rzeczywiście istnieje jakikolwiek dług. Praktyczną implikacją zastosowania rozumowania skarżącego jest uznanie, że wystarczające byłoby wyczerpanie przez przedsiębiorstwo energetyczne procedury określonej w art. 6 ust. 3a PE, w całkowitym oderwaniu od okoliczności rzeczywistego istnienia długu po stronie odbiorcy. Konsekwentnie, w świetle argumentacji przedstawionej przez skarżącego słuszne kwestionowanie istnienia

(rzekomego) obowiązku zapłaty przez odbiorcę energii mogłoby być całkowicie ignorowane przez przedsiębiorstwo. Tymczasem z wykładni semantycznej przepisu art. 6 ust. 3a PE wynika jednoznacznie, że do stwierdzenia zasadności wstrzymania dostarczania energii elektrycznej niezbędne jest istnienie po stronie odbiorcy długu. Ustawodawca rozmyślnie wskazał na „zwlekanie” odbiorcy, a zatem jego celowe działanie, a przynajmniej pozostawanie w świadomości co do obowiązku zapłaty i niewywiązywanie się z niego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 6 października 2020 r., I NSK 15/19). Podsumowując, do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy wystarczająca była ocena zasadności wydania konkretnej decyzji o wstrzymaniu dostarczania energii elektrycznej w kontekście ściśle określonych przesłanek, wynikających z obowiązujących wówczas przepisów PE.

Dodatkowo wskazać należy, że nieprawidłowe rozumowanie skarżącego zdaje się również abstrahować od tego, że całość regulacji prawa energetycznego w zakresie stosunków z odbiorcą, jak i prawa cywilnego w zakresie stosunków z konsumentem, zmierza do ochrony pozycji odbiorcy i konsumenta.

Zdaniem Sądu Najwyższego, w sprawie niniejszej nie występuje zatem istotne zagadnienie prawne, wykładnia przepisów przeprowadzona przez Sąd Okręgowy i Sąd Apelacyjny nie budzi wątpliwości, zaś teza przedstawiona skarżącego nie znajduje oparcia w przepisach prawa.

Skarżący zdaje się nie przywiązywać należytej wagi w stosunku do kluczowej okoliczności dla rozstrzygnięcia zasadności wstrzymania dostaw energii elektrycznej, tj. czy w dacie wstrzymania dostarczania energii po stronie zainteresowanego A. W. istniało zadłużenie względem P. O. S.A. z tytułu dostarczonej energii elektrycznej. Skoro na dzień wydania decyzji przez Prezesa URE, zostało ustalone, że w dacie wstrzymania dostaw energii takie zadłużenie nie istniało, w świetle przepisów prawa energetycznego, wstrzymanie dostarczania energii do nieruchomości A. W. było nieuzasadnione.

Skarżący formułując zagadnienie prawne zdaje się również nie zauważać, że zarówno w dniu wydania decyzji o wstrzymaniu dostaw energii elektrycznej do nieruchomości zlokalizowanej w miejscowości B., ul. (...), jak i w dniu wydania decyzji przez Prezesa URE sytuacja jest tożsama tzn. nie istniało zadłużenie po stronie odbiorcy energii elektrycznej, a uwzględnienie tej przesłanki

przez Prezesa URE było wymagane do rozstrzygnięcia sporu czy wstrzymanie dostarczania energii było nieuzasadnione. Skoro między stronami zaistniał spór cywilnoprawny co do istnienia zadłużenia, to już w chwili wydawania decyzji o wstrzymaniu energii elektrycznej, należało przyjąć, że zadłużenie jest co najmniej sporne. Nie można twierdzić, że odbiorca zwleka z zapłatą, w sytuacji gdy nie spełnia świadczenia, którego wysokość jest błędnie wskazana lub gdy żądana przez przedsiębiorstwo energetyczne „zaległa” zapłata jest należnością sporną.

Reasumując, ustalenie, że po stronie zainteresowanego A. W. nie istniało zadłużenie z tytułu dostarczonej energii elektrycznej ani w dniu dokonania wstrzymania dostarczania energii, ani wcześniej, oznacza, że w świetle przepisów PE, wstrzymanie dostarczania energii było nieuzasadnione.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 99 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 14 ust. 2 pkt 3 w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U. 2018, poz. 265).